

ховним процесом у школі. Тому майбутні учителі привчаються вдумливо інтегрувати викладання з мистецтвом. Шляхи здійснення такого підходу різні. Спільними виступають принципи інтеграції: цільовий, змістовий, креативний.

Основа на принципах гуманізму, на домінуючі загальнолюдських цінностей, науковості, творчості, зарубіжна система підготовки учителів до естетичного виховання має великі потенційні можливості, заслуговує на детальне вивчення.

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ З МЕНЕДЖМЕНТУ

О. Винославська

*Київ, Національний технічний
університет України
"Київський політехнічний інститут"*

Менеджмент в Україні є відносно новим, але конче необхідним напрямом підготовки фахівців для народного господарства молоді незалежної держави, яка відчуває зараз гостру нестачу високопрофесійних кадрів, що зможуть розв'язувати складні завдання управління в період переходу до ринкової економіки.

В національному технічному університеті України в 1992 році був заснований факультет менеджменту і маркетингу, на якому сьогодні готують спеціалістів для економіки України за напрямками: промисловий менеджмент, промисловий маркетинг, інформаційні системи в менеджменті. Підготовка таких фахівців передбачає наявність розвинутої матеріально-технічної бази, висококваліфікованих викладачів, а також досконалих навчальних програм.

Розвиток навчальних програм підготовки фахівців на факультеті здійснюється у трьох основних напрямках:

1. Врахування теоретичних та методологічних передумов. Для ринкової економіки Україні потрібні фахівці з новим мисленням і новим ставленням до себе і навколишнього середовища. Тому, зміст психологічної готовності до професійної діяльності підлягає ґрунтовному перегляду, оскільки нове мислення і нове ставлення неможливі без інтеріоризації таких важливих категорій як

самоцінність життя людини, гуманістичний розум, людина відповідальна. При цьому першочерговим завданням підготовки менеджерів стають:

- фізичне і моральне здоров'я індивіда;
- поєднання професійної підготовки з сучасним баченням суспільних проблем;
- формування творчого підходу до розв'язання проблем та відповідального ставлення до прийняття управлінських рішень.

2. Вдосконалення змісту. Створення факультету менеджменту і маркетингу було відгуком на потребу промисловості України в обізнаних із закономірностями ринкової економіки фахівцях, які б могли очолити підприємства різних форм власності. Розробляючи навчальні програми, ми враховували потреби нашої держави, досвід розвинутих країн, нові наукові досягнення в галузі управління.

Встановлення взаємовигідних творчих зв'язків з університетами Іспанії, Німеччини, США, Франції сприяло покращенню розроблених нами освітніх програм. Наприклад, Інститут інжинірингу та менеджменту (м. Флінт, США), який є відомим лідером в організації навчання на відстані, передав нам програми з менеджменту, маркетингу, бухгалтерського обліку, основ економічної теорії та інших дисциплін. Кожна з них доповнюється відеозаписом лекцій, які читають провідні професори інституту.

Зміст та методика викладання дисциплін "Промисловий менеджмент" і "Управління інноваціями" вивчалися в університеті м. Ессена (Німеччина), дисциплін "Загальна психологія", "Людські стосунки", "Принципи реклами" - у Технічному коледжі Північного Арканзасу (м. Харрісон, США).

У співавторстві з технічним університетом м. Валенсія (Іспанія) викладачі факультету готують до друку монографію з менеджменту, написану з урахуванням особливостей перехідного періоду в економіці України.

Індивідуальний підхід у навчанні реалізується через створення програм подовженого навчання для особливо талановитих студентів. Розвитку змісту таких програм сприяє співпраця факультету з інститутами НАН України, підприємствами, фірмами, залучення студентів до досліджень, виступів на конференціях, публікацій.

3. Вдосконалення методів. Розвиток освітніх програм передбачає вдосконалення не тільки змісту і методологічних підходів, але й впровадження прогресивних педагогічних технологій, які стимулюють активну пізнавальну діяльність студентів. Ділові ігри, аналіз конкретних ситуацій, соціально-психологічний тренінг стали для факультету так само звичайними формами навчальної роботи як лекції, семінари, практичні заняття. Викладачі, що використовують нові форми проведення занять, пройшли спеціальну підготовку на Міжнародному тренінг-семінарі, який проводили професори Ренселаерського політехнічного інституту (США) у Києві в 1994 році.

Створення різноманітних форм поточного контролю та оцінювання знань також сприяють збільшенню пізнавальної активності студентів. Адаптація тестових методик, традиційних для США та Німеччини, в умовах Національного технічного університету України дала змогу підвищити вимоги до підготовки менеджерів на рівень міжнародних стандартів.

РАЦІОНАЛЬНИЙ ШЛЯХ ВХОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СВІТОВУ ОСВІТЯНСЬКУ ГАЛУЗЬ ЕКОНОМІКИ

Ю. Жук

*Полтава, Кооперативний
інститут*

Людство працює над створенням товару у вигляді матеріальних благ і послуг, який щоденно продається, купується, споживається. Основне в цьому гігантському дійстві, щоб товар знайшов покупця, не перетворився на ніщо, в даремно витрачені ресурси. Інакше крах економіки. Прикладом є розвал економіки СРСР - багатющої імперії.

Розглядаючи вищу освіту в макроекономічному аспекті, відзначимо, що вона створює особливий товар, дорогий товар. На його творення витрачається людиною до третини її життя і до 23000 доларів за рік навчання. Ця сума оплачується суспільством у вигляді податків, батьками, самим споживачем знань, пожертвувача-